

«Բիրլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ
2012թ. մարտի 31-ին
ավարտված երեք ամիսների համար

Բովանդակություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	7

«Բիրչու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար

	Ծնթգ.	Հունվարի 1, 2012թ.	Հունվարի 1, 2011թ.
		Մարտի 31, 2012թ.	Մարտի 31, 2011թ.
		հազ. դրամ	հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	891,923	620,519
Տոկոսային ծախս	4	(484,356)	(354,585)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		407,567	265,934
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	15,535	22,170
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(9,602)	(10,932)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		5,933	11,238
Զուտ վնաս իրական արժեքով չափվող շահույթով կամ վնասով վերաչափվող ֆինանսական գործիքներից	7	-	(15,017)
Զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	8	9,330	27,409
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		-	1,414
Այլ գործառնական վնաս		(11,270)	(5,380)
Գործառնական եկամուտ		411,560	285,598
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(3,822)	(16,603)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	10	(157,754)	(182,047)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(126,177)	(82,889)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		123,807	4,059
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(26,186)	(6,199)
Զուտ շահույթ / (վնաս) ժամանակահատվածի ընթացքում		97,621	(2,140)
Այլ համապարփակ վնաս՝ առանց շահութահարկի			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	12	(3,054)	(3,593)
- Շահույթի կամ վնասի կազմ փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	12	-	(14,607)
Այլ համապարփակ վնաս՝ առանց հարկերի		(3,054)	(18,200)
Համապարփակ եկամուտ / (վնաս)		94,567	(20,340)

3-ից 58-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2012թ. ապրիլի 14-ին:

«Բիրտս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	5,553,357	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14	2,682,331	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15	424,119	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	9,464,036	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	21,629,141	20,122,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	1,162,072	1,144,989
Այլ ակտիվներ	19	126,087	95,689
Ընդամենն ակտիվներ		41,041,143	37,820,278
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	8,193,870	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	17,914,407	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	22	5,655,927	5,052,992
Այլ պարտավորություններ	23	208,247	156,171
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	30,057	26,932
Ընդամենը պարտավորություններ		32,002,508	28,876,210
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		46,029	49,083
Չբաշխված շահույթ		610,357	512,736
Ընդամենը սեփական կապիտալ		9,038,635	8,944,068
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		41,041,143	37,820,278

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջամկյալ հաշվետվություն
2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ.	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ.
Ծնթգ.	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՑ		
Ստացված տոկոսներ	679,349	565,999
Վճարված տոկոսներ	(587,118)	(299,864)
Ստացված միջնորդավճարներ	15,190	12,402
Վճարված միջնորդավճարներ	(9,571)	(8,057)
Նախկինում դուրսգրված ակտիվների վերադարձ	742	993
Չուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	-	2,001
Չուտ մուտքեր արտարժույթային գործառնություններից	9,228	10,237
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(5,481)	(10,992)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներից	(143,945)	(150,398)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(91,729)	(68,023)
Այլ վճարումներ	(12,007)	(8,079)
Գործառնական ակտիվների (աճ) / նվազում		
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	165,784	946,851
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	379,514	(1,100,350)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,308,959)	432,483
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(603,904)	(349,067)
Այլ ակտիվներ	(5,535)	13,700
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում) / աճ		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	642,893	(418,288)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,664,473	1,589,090
Այլ ներգրավումներ	460,781	48,392
Այլ պարտավորություններ	-	(880)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև շահութահարկի վճարումը	1,249,705	1,208,150
Վճարված շահութահարկ	(17,963)	(19,310)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	1,231,742	1,188,840
ՆԵՐԿՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ	(38,796)	(61,469)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(38,796)	(61,469)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	1,192,946	1,127,371
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	59,254	108,927
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի սկզբին	4,300,977	5,196,693
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի վերջին	5,553,177	6,432,991

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ/ (Կուտակված վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	8,125,100	257,149	38,617	246,344	8,667,210
Ընդամենը համապարփակ վնաս	-	-	(18,200)	(2,140)	(20,340)
Մնացորդն առ 31 մարտի 2011թ.	8,125,100	257,149	20,417	244,204	8,646,870
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	8,125,100	257,149	49,083	512,736	8,944,068
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ	-	-	(3,054)	97,621	94,567
Մնացորդն առ 31 մարտի 2012թ.	8,125,100	257,149	46,029	610,357	9,038,635

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Եռամսյակի ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 92 (2011թ-ին՝ 88):

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասսիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՄ») պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

2011թ. հունվարի 1-ից Բանկը փոփոխություններ է կատարել իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետևյալ ոլորտներում.

- Բանկը հետադարձ հիմունքով կիրառել է ՀՀՍՍ 24 (2009թ. հրապարակված) «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի վերանայված տարբերակը: Այս փոփոխությունն էական ազդեցություն չի ունեցել կապակցված կողմերի բացահայտումների վրա:
- Բանկը հետադարձ հիմունքով կիրառել է որպես «ՖՀՍՍ-ների 2010թ. կատարելագործումների» մաս հրապարակված ՖՀՍՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ» ստանդարտի սահմանափակ փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները հիմնականում վերաբերում են գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների բացահայտումներին, ինչպես նաև վերանայված ակտիվներին, որոնք այլ հանգամանքներում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում նշված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստավորման նպատակով դեպոզիտացված միջոցները համարվում են դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ այդ միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք`

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսին), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում`

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալիս այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների`

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի նասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ, պատրաստական կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Բանկը գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի և կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Բանկը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրազեկ, պատրաստական «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Բանկին յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանությաններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Բանկն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար, և առքի կամ վաճառքի գնի գծով ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառում է միայն գուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում են ճշգրտումներ Բանկի ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված՝ այդ թվում իրացվելիության ռիսկի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Բանկը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում գործարքներ է, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ	1-5 տարի
– գույք	5-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(գ) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»)։ Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով։ Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել։

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը։

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն։ Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից։ Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ։

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը։ Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք։

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին։ Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան։ Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը։

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մշակվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների

գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինե:

(է) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(ը) Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլինե՝ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով
- եթե Բանկն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ժ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր

տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հետևյալն ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակներով չնվազեցվող գույքի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր կազմակերպություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր կազմակերպությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(ի) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(լ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է ընդունել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ: Բանկը դեռևս չի վերլուծել այս նոր ստանդարտների և փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը կգործի 2015թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. Ծանաչում և չափում»: ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների ճանաչմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Ակնկալվում է, որ ստանդարտի մնացած մասերը կիրառարակվեն 2012թ. ընթացքում: Բանկն ընդունում է, որ նոր

ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը զուգընթաց: Բանկը չի ակնկալում կիրառել այս ստանդարտը ժամկետից շուտ:

- ՖՀՄՍ 13 *«Իրական արժեքի չափում»* ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը փոխարինում է առանձին ՖՀՄՍ-ներում ընդգրկված իրական արժեքի չափման ուղեցույցները և իրենից ներկայացնում է իրական արժեքի չափման մեկ ընդհանուր ուղեցույց: Այն տրամադրում է իրական արժեքի վերանայված սահմանումը, սահմանում է իրական արժեքի չափման հիմունքները և ներկայացնում է իրական արժեքի չափման համար պահանջվող բացահայտումները: ՖՀՄՍ 13 չի ներկայացնում նոր պահանջներ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար և չի բացառում գործնականում կիրառվող իրական արժեքի չափմանը վերաբերող բացառությունները, որոնք ներկայումս գոյություն ունեն որոշ ստանդարտներում: Ստանդարտը կիրառվում է հեռանկարային հիմունքով, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը: Համադրելի տեղեկատվության բացահայտում չի պահանջվում սկզբնական կիրառմանը նախորդող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը դեռևս չի վերլուծել այս նոր ստանդարտի հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- ՀՀՄՍ 1 *«Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում. Այլ համապարփակ եկամտի միավորների ներկայացում»* ստանդարտի փոփոխություն: Փոփոխությունը պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունն այլ համապարփակ եկամտի այն միավորները, որոնք ապագայում կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի, ներկայացնի շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող միավորներից առանձին: Ի լրումն, այս փոփոխության համաձայն «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը» սկսվում է կոչվել «Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն»: Այնուամենայնիվ, թույլատրվում է այլ անվանումների օգտագործում: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետադարձ հիմունքով 2012 հուլիսի 1-ից, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը:
- ՖՀՄՍ 7 *«Բացահայտումներ – ֆինանսական ակտիվների փոխանցումներ»* ստանդարտի փոփոխությունը ներկայացնում է լրացուցիչ պահանջներ ֆինանսական ակտիվների փոխանցումների բացահայտումների համար, այն դեպքերում, երբ ակտիվի ճանաչումն ամբողջովին չի դադարեցվում, կամ երբ ակտիվի ճանաչումն ամբողջովին դադարեցվում է, սակայն պահպանվում է շարունակական ներգրավվածությունը փոխանցված ակտիվներում: Նախատեսվում է, որ բացահայտման նոր պահանջները թույլ կտան ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին ավելի լավ պատկերացում կազմել այդ ակտիվների հետ կապված ռիսկերի և հատուցումների բնույթի մասին: Փոփոխությունը կգործի 2011թ. հուլիսի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկը չի գտնում, որ այս փոփոխությունն էական ազդեցություն կունենա իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- Բազմաթիվ *«ՖՀՄՍ-ների կատարելագործումները»* դիտարկվել են առանձին` յուրաքանչյուր ստանդարտի հիմունքով: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հաշվառման փոփոխություններին, ուժի մեջ կմտնեն 2012թ. հունվարի 1-ից ոչ շուտ: Բանկը չի գտնում, որ փոփոխությունն էական ազդեցություն կունենա իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. <u>հազ. դրամ</u>	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. <u>հազ. դրամ</u>
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	597,821	485,600
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	178,657	82,627
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	73,450	33,906
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,585	16,573
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	20,410	1,813
	891,923	620,519
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	261,118	183,617
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	125,009	130,456
Այլ ներգրավումներ	98,229	40,512
	484,356	354,585
Չուտ տոկոսային եկամուտ	407,567	265,934

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. <u>հազ. դրամ</u>	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. <u>հազ. դրամ</u>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	5,078	3,526
Դրամական փոխանցումներ	4,826	4,566
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	3,059	2,201
Երաշխիքների և վարկային նամակների թողարկում	334	9,768
Այլ	2,238	2,109
	15,535	22,170

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. <u>հազ. դրամ</u>	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. <u>հազ. դրամ</u>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	6,961	6,025
Դրամական փոխանցումներ	1,357	915
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	32	2,875
Այլ	1,252	1,117
	9,602	10,932

7 Իրական արժեքով չափվող շահույթով կամ վնասով վերաչափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ վնաս

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Ածանցյալ գործիքներ	-	15,017
	-	15,017

8 Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոք գործարքներից	9,228	10,238
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից	102	17,171
	9,330	27,409

9 Արժեզկումից կորուստներ

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,039	16,115
Այլ ակտիվներ	783	488
	3,822	16,603

10 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	147,602	171,133
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	10,152	10,914
	157,754	182,047

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հունվարի 1, 2012թ. Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2011թ. Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Մասնագիտական ծառայություններ	25,682	6,150
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	22,224	16,943
Գովազդ և շուկայավարում	15,908	11,561
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	9,539	4,733
Հաշվապահական ծրագրի սպասարկում	7,017	5,937
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	6,874	6,643

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Հունվարի 1, 2012թ.	Հունվարի 1, 2011թ.
	Մարտի 31, 2012թ.	Մարտի 31, 2011թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Անվտանգության ծառայություն	6,701	4,661
Ապահովագրություն	6,538	6,458
Գրասենյակային ծախսեր	6,320	3,610
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	4,119	3,804
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	3,000	3,900
Հարկեր	3,148	2,446
Գործուղման ծախսեր	2,428	1,582
Այլ	6,679	4,461
	126,177	82,889

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	Հունվարի 1, 2012թ.	Հունվարի 1, 2011թ.
	Մարտի 31, 2012թ.	Մարտի 31, 2011թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(22,297)	-
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(3,889)	(6,199)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(26,186)	(6,199)

2012թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2011թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	Հունվարի 1, 2012թ.		Հունվարի 1, 2011թ.	
	Մարտի 31, 2012թ.	%	Մարտի 31, 2011թ.	%
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
Շահույթ նախքան հարկումը	123,807		4,059	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(24,761)	(20%)	(812)	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(1,425)	(1.2%)	(5,387)	(133%)
	(26,186)	(21,2%)	(6,199)	(153%)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2012թ. և 2011թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2012թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 մարտի 2012թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,862)	(2,142)	-	(4,004)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,556)	-	764	(11,792)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(18,075)	(708)	-	(18,783)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(7,332)	(4,497)	-	(11,829)
Հիմնական միջոցներ	273	(243)	-	30
Այլ ակտիվներ	(189)	(81)	-	(270)
Այլ պարտավորություններ	12,809	3,782	-	16,591
	(26,932)	(3,889)	764	(30,057)
	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 մարտի 2011թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(3,754)	(3,411)	-	(7,165)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(9,952)	-	4,550	(5,402)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(11,311)	1,600	-	(9,711)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(8,675)	(10,749)	-	(19,424)
Հիմնական միջոցներ	2,121	(258)	-	1,863
Այլ ակտիվներ	(234)	(14)	-	(248)
Այլ պարտավորություններ	9,534	(547)	-	8,987
Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնաս	-	7,180	-	7,180
	(22,271)	(6,199)	4,550	(23,920)

(բ) Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի տարրերին վերաբերող հարկային հետևանքները 2012 թվականի և 2011 թվականի մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	2012թ. մարտի 31			2011թ. մարտի 31		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(3,818)	764	(3,054)	(4,491)	898	(3,593)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-	(18,259)	3,652	(14,607)
Այլ համապարփակ վնաս	(3,818)	764	(3,054)	(22,750)	4,550	(18,200)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	398,425	498,492
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	3,152,793	2,871,293
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	351,826	149,570
- Այլ օտարերկյա բանկեր	84,005	315,482
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,565,556	465,572
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	572	568
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	2,001,959	931,192
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	5,553,177	4,300,977
Հաշվեգրված տոկոսներ	180	264
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,553,357	4,301,241

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող էին ելքագրվել ժամանակահատվածի վերջին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երկու բանկ կամ կապակցված բանկերի խումբ (2011թ-ին՝ մեկ), որոնց մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 4,715,535 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 2,871,293 հազար դրամ):

14 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,669,171	2,035,163
	2,669,171	2,035,163
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	2,682,331	2,048,323

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշված բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
			Մարտի 31, 2012թ.	Դեկտեմբերի 31, 2011թ.		
ArCa	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
SWIFT	Բելգիա	Դրամային փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշված բաժնային արժեթղթեր դրամայական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

15 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	424,119	804,415
Գրավ	424,119	804,415

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են 424,293 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթեր (2011թ.-ին՝ 786,148 հազար դրամ):

16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	72,539	127,832
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	5,689,824	6,005,708
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	3,597,000	3,117,914
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	52,539	51,884
Այլ օտարերկյա բանկեր	52,134	-
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	9,391,497	9,175,506
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9,464,036	9,303,338

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 52,539 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2011թ.՝ 51,884 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

(ա) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ վեց բանկ կամ կապակցված բանկերի խմբեր (2011թ.-ին՝ վեց բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 9,286,824 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 8,624,832 հազար դրամ):

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	15,089,384	14,092,845
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	874,627	758,380
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	15,964,011	14,851,225
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	3,563,635	3,218,000
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,303,903	1,262,386
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	786,095	808,676
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	224,767	230,988
Վարկային քարտեր	227,806	194,381
Փոքր բիզնեսի վարկեր	164,117	153,698
Այլ	-	1,621
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	6,270,323	5,869,750
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	22,234,334	20,720,975
Արժեզրկման գծով պահուստ	(605,193)	(598,692)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	21,629,141	20,122,283

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբում	480,754	117,938	598,692
Դուրսգրումներ	390	3,072	3,462
Զուտ ծախս / (վերականգնում)	3,442	(403)	3,039
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջում	484,586	120,607	605,193

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2011թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբում	526,532	62,882	589,414
Դուրսգրումներ	-	(16,285)	(16,285)
Զուտ ծախս	(2,386)	18,501	16,115
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջում	524,146	65,098	589,244

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 11,176 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2011թ.՝ 9,218 հազար դրամ):

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	13,298,425	(66,492)	13,231,933	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,455,780	(145,578)	1,310,202	10.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	335,179	(268,143)	67,036	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	1,790,959	(413,721)	1,377,238	23.1%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	15,089,384	(480,213)	14,609,171	3.2%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	874,627	(4,373)	870,254	0.5%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	874,627	(4,373)	870,254	0.5%
Ընդամենը առևտրային վարկեր	15,964,011	(484,586)	15,479,425	3.04%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,428,042	(34,280)	3,393,762	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	28,862	(5,772)	23,090	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	54,617	(10,923)	43,694	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	18,533	(3,707)	14,826	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	33,581	(6,716)	26,865	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	3,563,635	(61,398)	3,502,237	1.7%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,286,330	(12,863)	1,273,467	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	12,738	(2,548)	10,190	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	1,308	(262)	1,046	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	3,527	(705)	2,822	20.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,303,903	(16,378)	1,287,525	1.3%

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	756,369	(15,127)	741,242	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,547	(1,819)	2,728	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	4,421	(1,768)	2,653	40.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	3,848	(1,539)	2,309	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	16,910	(6,764)	10,146	40.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	786,095	(27,017)	759,078	3.4%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	216,221	(4,324)	211,897	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,645	(2,323)	2,322	50.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	3,193	(1,597)	1,596	50.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	708	(354)	354	50.0%
Ընդամենը աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	224,767	(8,598)	216,169	3.8%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	223,976	(4,480)	219,496	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	3,830	(1,915)	1,915	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	227,806	(6,395)	221,411	2.8%
Փոքր բիզնեսի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	164,117	(821)	163,296	0.5%
Ընդամենը փոքր բիզնեսի վարկեր	164,117	(821)	163,296	0.5%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	6,270,323	(120,607)	6,149,716	1.92%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	22,234,334	(605,193)	21,629,141	2.72%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման սպահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	12,308,322	(61,542)	12,246,780	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,437,631	(143,763)	1,293,868	10.0%
- 90 օր – 1 տարի ժամկետանց	11,713	(3,514)	8,199	30.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	335,179	(268,143)	67,036	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	1,784,523	(415,420)	1,369,103	23.3%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,092,845	(476,962)	13,615,883	3.4%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենը առևտրային վարկեր	14,851,225	(480,754)	14,370,471	3.24%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,068,604	(30,686)	3,037,918	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	93,838	(18,768)	75,070	20.0%
- 30 - 89 օր ժամկետանց	21,977	(4,395)	17,582	20.0%
- 90 - 179 օր ժամկետանց	33,581	(6,716)	26,865	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	3,218,000	(60,565)	3,157,435	1.9%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,251,827	(12,518)	1,239,309	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,166	(433)	1,733	20.0%
- 30 - 89 օր ժամկետանց	7,267	(1,453)	5,814	20.0%
- 90 - 179 օր ժամկետանց	1,126	(226)	900	20.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,262,386	(14,630)	1,247,756	1.2%

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	773,433	(15,469)	757,964	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,679	(2,672)	4,007	40.0%
- 30 - 89 օր ժամկետանց	7,806	(3,122)	4,684	40.0%
- 90 - 179 օր ժամկետանց	3,848	(1,540)	2,308	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	16,910	(6,764)	10,146	40.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	808,676	(29,567)	779,109	3.7%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	226,880	(4,537)	222,343	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,210	(1,105)	1,105	50.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	971	(486)	485	50.0%
- 90 - 179 օր ժամկետանց	927	(464)	463	50.0%
Ընդամենը աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	230,988	(6,592)	224,396	2.9%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	190,362	(3,807)	186,555	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,019	(2,009)	2,010	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	194,381	(5,816)	188,565	3.0%
Փոքր բիզնեսի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	153,698	(768)	152,930	0.5%
Ընդամենը փոքր բիզնեսի վարկեր	153,698	(768)	152,930	0.5%
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենը անհատներին տրված այլ վարկեր	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	5,869,750	(117,938)	5,751,812	2.0%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	20,720,975	(598,692)	20,122,283	2.9%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերազրկելի արժեզրկման վկայություն:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորել է 0.5% չափով հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 50%-75% չափով զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 18-ից 24 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գույտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ կավելանար 154,794 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2011թ.՝ 143,705 հազար դրամով):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկեր գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ վարկեր գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ոչ ժամկետանց վարկեր – 1.0% պահուստ
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 40.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր - 2.0% պահուստ

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գույտ ներկա արժեքը ավելանար/նվազեր երեք տոկոսով, անհատներին տրված վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 184,491 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2011թ.՝ 172,554 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է առևտրային վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2012թ. մարտի 31-ի և 2011 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	14,262,313	13,239,711
Գրավով չապահովված	582,647	576,551
Այլ գրավ	634,465	554,209
	15,479,425	14,370,471

Գրավով չապահովված վարկը տրամադրվել է հայնտի հայկական ընկերությանը: Բանկը չի ակնկալում բացասական փոփոխություններ վարկառուի վճարման կարգավիճակում կամ վերջինիս կողմից պարտականությունների չկատարման հնարավորություն:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց են կամ արժեզրկված

Առևտրային արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերը ապահովված են 1,817,750 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 1,831,250 հազար դրամ) իրական արժեք ունեցող գրավով՝ հաշվի չառնելով հավելյալ ապահովվածությունը:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ 29,255 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 30,853 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի համար գրավ ծառայող դրամական միջոցների մնացորդների իրական արժեքը կազմում է 39,064 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 38,577 հազար դրամ):

14,072,932 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 12,970,515 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով մնացած առևտրային վարկերի համար, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ 14,102,187 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 13,001,368 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վերահսկողության իրավունք գրավի նկատմամբ

2012թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել ակտիվներ՝ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2011թ-ին՝ գրո):

(ii) Մանրաձախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունը աշխատավարձն է:

Հիփոթեքային վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 3,502,237 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 3,157,435 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով հիփոթեքային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 759,078 հազար դրամ (2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 779,109 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերահսկողության իրավունք գրավի նկատմամբ

2012թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել ակտիվներ՝ մանրածախ վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2011թ-ին՝ զրո):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Առևտուր	8,233,124	6,942,020
Արդյունաբերություն	2,945,547	2,842,077
Տրանսպորտ	2,194,938	2,573,292
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	1,617,868	1,748,670
Էլեկտրաէներգիա և գազ	586,377	579,448
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	386,157	165,718
Անհատներին տրված վարկեր	<u>6,270,323</u>	<u>5,869,750</u>
	22,234,334	20,720,975
Արժեզրկման գծով պահուստ	(605,193)	(598,692)
	<u>21,629,141</u>	<u>20,122,283</u>

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2011թ-ին՝ չորս), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 5,174,738 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 5,253,416 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչն. և կապի սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրամիջոցն.	Վարձակալ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	929,207	271,912	219,138	68,800	26,961	160,230	1,676,248
Ավելացումներ	1,453	19,166	20,949	-	-	-	41,568
Օտարումներ	(2,261)	-	-	(15,100)	-	-	(17,361)
Մնացորդն առ 31 մարտի 2012թ.	928,399	291,078	240,087	53,700	26,961	160,230	1,700,455
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Մաշվածության ծախս	(4,061)	(6,598)	(6,231)	(2,685)	(589)	(2,060)	(22,224)
Օտարումներ	-	-	-	15,100	-	-	15,100
Մնացորդն առ 31 մարտի 2012թ.	(90,603)	(156,785)	(142,256)	(49,748)	(18,705)	(80,286)	(538,383)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 մարտի 2012թ.	837,796	134,293	97,831	3,952	8,256	79,944	1,162,072
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ							
հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչն. և կապի սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրամիջոցն.	Վարձակալ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	627,603	207,504	176,888	68,800	26,744	159,377	1,266,916
Ավելացումներ	301,604	85,800	49,771	-	217	853	438,245
Օտարումներ	-	(21,392)	(7,521)	-	-	-	(28,913)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	929,207	271,912	219,138	68,800	26,961	160,230	1,676,248
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	(74,337)	(147,999)	(124,741)	(51,423)	(15,767)	(69,885)	(484,152)
Տարվա մաշվածություն	(12,205)	(23,413)	(17,927)	(10,740)	(2,349)	(8,341)	(74,975)
Օտարումներ	-	21,225	6,643	-	-	-	27,868
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	842,665	121,725	83,113	6,637	8,845	82,004	1,144,989

2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2011թ-ին՝ զրո):

19 Այլ ակտիվներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,309	2,334
Այլ ստացվելիք գումարներ	14,367	10,627
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,676	12,961
Ապագա ժամանակահատվածի ծախսեր	59,879	38,284
Կանխավճարներ	29,795	35,695
Այլ	17,737	8,749
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	107,411	82,728
Ընդամենը այլ ակտիվներ	126,087	95,689

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	8,193,486	7,451,070
Լորո հաշիվներ	384	371
	8,193,870	7,451,441

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ են տեղաբաշխել երկու բանկ (2011թ.-ին՝ երկու), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընհանուր արժեքը կազմում է 6,750,065 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 6,722,474 հազար դրամ):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	3,266,095	2,135,711
- Իրավաբանական անձինք	768,824	1,100,067
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	10,104,050	9,433,546
- Իրավաբանական անձինք	3,775,438	3,519,350
	17,914,407	16,188,674

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդներին ավանդների 49,111 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2011թ.-ին՝ 51,272 հազար դրամ):

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2011թ.-ին՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում է 4,846,240 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 3,614,451 հազար դրամ):

22 Այլ ներգրավումներ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	5,655,927	5,052,992
	5,655,927	5,052,992

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երեք ֆինանսական կազմակերպություն (2011թ-ին՝ երկու), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,280,922 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 3,873,658 հազար դրամ):

23 Այլ պարտավորություններ

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և մնանատիպ վճարներ	42,724	39,001
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	43,427	25,542
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	14,185	12,339
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	100,336	76,882
Հետսաձգված եկամուտ	33,249	35,615
Վճարվելիք շահութահարկ	22,907	17,574
Այլ վճարվելիք հարկեր	43,216	17,509
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	8,539	8,591
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	107,911	79,289
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	208,247	156,171

24 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2010թ.-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 577,112 հազար դրամ (2011թ.-ին՝ 471,052):

25 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 մարտի 2012թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,553,357	-	-	-	-	5,553,357
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	199,955	-	-	1,988,609	493,767	2,682,331
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ Հաճախորդներին տրված վարկեր	424,119	-	-	-	-	424,119
	5,823,198	390,640	3,125,120	-	125,078	9,464,036
	1,690,660	1,551,435	2,782,143	12,345,769	3,259,134	21,629,141
	13,691,289	1,942,075	5,907,263	14,334,378	3,877,979	39,752,984
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,097,148	676,751	705,288	2,714,683	-	8,193,870
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,964,577	1,952,937	4,843,141	3,153,752	-	17,914,407
Այլ ներգրավումներ	395,220	5,324	615,623	4,363,526	276,234	5,655,927
	12,456,945	2,635,012	6,164,052	10,231,961	276,234	31,764,204
Տարբերություն	1,234,344	(692,937)	(256,789)	4,102,417	3,601,745	7,988,780

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ժանդապարտություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբեր 2012թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	-	-	-	-	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	194,291	-	1,340,234	513,798	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	5,015,010	3,471,930	-	179,716	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,015,828	1,630,324	2,669,759	11,794,857	3,011,515	20,122,283
	6,758,166	6,839,625	6,141,689	13,135,091	3,705,029	36,579,600
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,463	2,727,845	712,473	3,343,660	-	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,216,561	1,498,300	3,385,302	3,088,511	-	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	21,925	279,098	604,335	3,958,490	189,144	5,052,992
	8,905,949	4,505,243	4,702,110	10,390,661	189,144	28,693,107
Տարբերություն	(2,147,783)	2,334,382	1,439,579	2,744,430	3,515,885	7,886,493

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	Մարտի 31, 2012թ.			Դեկտեմբերի 31, 2011թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	4.8%	0.1%	-	1.5%	0.1%
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10.4%	-	-	13.6%	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9.3%	-	-	11.0%	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.4%	2.0%	-	8.4%	0.5%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.7%	10.5%	10.1%	14.6%	10.6%	19.2%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մարտի 31, 2012թ.			Դեկտեմբերի 31, 2011թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7.8%	6.4%	-	7.8%	6.5%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	1.9%	1.6%	0.8%	0.6%	1.9%	0.4%
- Ժամկետային ավանդներ	11.5%	7.1%	4.6%	11.5%	7.2%	4.4%
Այլ ներգրավումներ	10.4%	6.8%	-	10.5%	6.9%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2012թ. մարտի 31-ի ու 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	Մարտի 31, 2012թ.	Դեկտեմբերի 31, 2011թ.
100 բկ զուգահեռ նվազում	49,147	5,750
100 բկ զուգահեռ աճ	(49,147)	(5,750)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2012թ. մարտի 31-ի ու 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Մարտի 31, 2012թ.		Դեկտեմբերի 31, 2011թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	67,230	-	43,157
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(67,230)	-	(43,157)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,058,548	131,814	10,232	2,200,594
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,926,868	412,091	-	9,338,959
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,723,342	141,568	-	15,864,910
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	23,794	152	1	23,947
Ընդամենը ակտիվներ	26,732,552	685,625	10,233	27,428,410
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,944,018	31,543	211	7,975,772
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	14,535,845	642,496	4,709	15,183,050
Այլ ներգրավումներ	4,380,873	-	-	4,380,873
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	24,216	173	-	24,389
Ընդամենը պարտավորություններ	26,884,952	674,212	4,920	27,564,084
Զուտ դիրքերը առ 31 մարտի 2012թ.	(152,400)	11,413	5,313	(135,674)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,068,929	112,078	23,223	1,204,230
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,676,717	498,788	-	9,175,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,279,948	1,473	-	14,281,421
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,281	144	-	11,425
Ընդամենը ակտիվներ	24,036,875	612,483	23,223	24,672,581
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,223,935	249	219	7,224,403
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,927,152	621,050	10,594	13,558,796
Այլ ներգրավումներ	3,873,657	-	-	3,873,657
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,631	4,290	432	7,353
Ընդամենը պարտավորություններ	24,027,375	625,589	11,245	24,664,209
Զուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	9,500	(13,106)	11,978	8,372

2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	Մարտի 31, 2012	Դեկտեմբերի 31, 2011
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեվորում դրամի նկատմամբ	(15,240)	950
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեվորում դրամի նկատմամբ	1,141	(1,311)

2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեվորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, վարչությունը պատասխանատու է Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի, կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրաձախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստրոն ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,553,357	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,682,331	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	424,119	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9,464,036	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21,629,141	20,122,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,676	12,961
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը	39,771,660	36,592,561

Բանկը որպես հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավ ընդունում է անշարժ գույք, այլ գրանցված արժեթղթերը ակտիվների գծով և երաշխիքները: Իրական արժեքի գնահատումները հիմնվում են վարկի տրամադրման պահին գրավի հաշվարկված արժեքի վրա և սովորաբար չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկը գնահատվում է որպես արժեզրկված անհատական հիմունքով:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և գրավի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 27-ում:

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի որևէ պայմանագրային կողմ կամ կապակցված պայմանագրային կողմերի խումբ, որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում էր ընդհանուր վարկային ռիսկի 10%-ը (2011թ.-ին՝ զրո):

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում է հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից ու փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքը և արտահոսքը իրենցից ներկայացնում են դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող հետ գնվել:

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 մարտի 2012թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,336,634	2,781,742	705,197	764,752	3,245,526	8,833,851	8,193,870
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,820,846	2,170,924	2,010,034	5,128,254	3,959,960	19,090,018	17,914,407
Այլ ներգրավումներ	391,683	4,628	5,524	644,479	5,568,028	6,614,342	5,655,927
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	74,654	-	3,300	22,382	-	100,336	100,336
Ընդամենը պարտավորություններ	7,623,817	4,957,294	2,724,055	6,559,867	12,773,514	34,638,547	31,864,540
Փոխառության պարտավորվածություններ	2,837,677	-	-	-	-	2,837,677	2,837,677

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2011թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,392	212	2,778,234	757,452	3,985,160	8,188,450	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,463,517	3,797,545	1,536,462	3,581,392	3,943,619	17,322,535	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,990	2,986	284,160	642,914	5,030,582	5,979,632	5,052,992
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	65,289	11,593	-	-	-	76,882	76,882
Ընդամենը պարտավորություններ	5,215,188	3,812,336	4,598,856	4,981,758	12,959,361	31,567,499	28,769,989
Փոխառության պարտավորվածություններ	2,857,958	-	-	-	-	2,857,958	2,857,958

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ՀՀ օրենսդրության համաձայն անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների հիմնական գումարը՝ ըստ մարման ժամկետների:

- մինչև 1 ամիս- 932,982 հազար դրամ
- 1-ից 3 ամիս- 1,773,236 հազար դրամ
- 3-ից 6 ամիս- 1,584,938 հազար դրամ
- 6-ից 12 ամիս- 2,451,081 հազար դրամ
- ավելի քան 1 տարի- 3,153,752 հազար դրամ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,553,357	-	-	-	-	-	-	5,553,357
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	199,955	-	-	1,988,609	480,607	13,160	-	2,682,331
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	424,119	-	-	-	-	-	-	424,119
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	744,878	5,078,320	3,515,760	-	-	125,078	-	9,464,036
Հաճախորդներին տրված վարկեր	390,875	1,299,785	4,333,578	12,027,787	3,259,134	-	317,982	21,629,141
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,162,072	-	1,162,072
Այլ ակտիվներ	19,534	27,589	49,156	14,153	12,891	2,764	-	126,087
Ընդամենը ակտիվներ	7,332,718	6,405,694	7,898,494	14,030,549	3,752,632	1,303,074	317,982	41,041,143
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,335,638	2,761,510	1,382,039	2,714,683	-	-	-	8,193,870
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,816,057	2,148,520	6,796,078	3,153,752	-	-	-	17,914,407
Այլ ներգրավումներ	390,672	4,548	620,947	4,363,526	276,234	-	-	5,655,927
Այլ պարտավորություններ	141,802	2,050	35,059	21,817	7,519	-	-	208,247
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	30,057	-	30,057
Ընդամենը պարտավորություններ	7,684,169	4,916,628	8,834,123	10,253,778	283,753	30,057	-	32,002,508
Զուտ դիրքը	(351,451)	1,489,066	(935,629)	3,776,771	3,468,879	1,273,017	317,982	9,038,635

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
 միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	-	-	-	-	-	-	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	194,291	1,340,234	500,638	13,160	-	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	-	8,486,940	-	-	179,716	-	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,271	644,557	4,300,083	11,486,428	3,011,515	-	308,429	20,122,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,144,989	-	1,144,989
Այլ ակտիվներ	11,250	43,506	32,711	5,432	-	2,790	-	95,689
Ընդամենը ակտիվներ	6,124,859	688,063	13,014,025	12,832,094	3,512,153	1,340,655	308,429	37,820,278
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,254	209	3,440,318	3,343,660	-	-	-	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,460,758	3,755,803	4,883,602	3,088,511	-	-	-	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,987	2,938	883,433	3,958,490	189,144	-	-	5,052,992
Այլ պարտավորություններ	83,782	13,561	26,582	24,675	7,571	-	-	156,171
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	26,932	-	26,932
Ընդամենը պարտավորություններ	5,230,781	3,772,511	9,233,935	10,415,336	196,715	26,932	-	28,876,210
Չուտ դիրքը	894,078	(3,084,448)	3,780,090	2,416,758	3,315,438	1,313,723	308,429	8,944,068

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտրոները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը 2012թ. մարտի ամսվա համար և ժամանակահատվածի ընթացքում:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Մարտ ամսվա համար	242.6%	224.3%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	260.2%	315.1%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	276.8%	471.9%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	242.6%	224.3%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկն կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2012 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	28,364	28,364
Չբաշխված շահույթ	444,576	379,309
Նվազեցումներ	(41,435)	(73,012)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	8,813,754	8,716,910
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ	46,029	49,083
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	46,029	49,083
Ընդամենը կապիտալ	8,859,783	8,765,993
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	36,251,648	33,093,295
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	24.4%	26.5%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	24.3%	26.3%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

27 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,650,842	2,607,018
Վ արկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	133,708	148,303
Երաշխիքներ և վարկային նամակներ	53,127	102,637
	<u>2,837,677</u>	<u>2,857,958</u>

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 1,876,659 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (2011թ.-ին՝ 1,771,049 հազար դրամ) վերաբերում են չորս հաճախորդի (2011թ.-ին՝ չորս հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկը ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 100 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Բանկի ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(զ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կամակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2012 թվականի և 2011 թվականի մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	64,957	85,174

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2012թ. մարտի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	Դեկտեմբերի 31, 2011թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	118,011	8.8%	182,135	8.6%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(1,366)		(2,045)	
Ստացված ավանդներ	416,703	7.5%	355,130	7.9%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով, վարկերը ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են վարկի համապատասխան տեսակի համար նախատեսված գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2012 թվականի և 2011 թվականի մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	Մարտի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Մարտի 31, 2011թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	7,526	5,592
Տոկոսային ծախս	(15,786)	(2,020)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունը և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսներին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	Միջին		Միջին		Միջին		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	91,125	0.12%	-	-	2,374	-	93,499
- Եվրոյով	41,719	0.26%	-	-	1,634	-	43,353
- այլ արտարժույթով	2,044	0.06%	-	-	-	-	2,044

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	Միջին		Միջին		Միջին		հազ. դրամ
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ.							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,968,258	8.70%	-	-	-	-	3,968,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,404,698	6.50%	1,404,698
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,989,972	6.87%	-	-	3,989,972
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	104		-		-		104
Տոկոսային ծախս	(84,970)		(67,013)		(22,363)		(174,346)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	10		-		-		10
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(746)		-		(51)		(797)

Ստորև ներկայացված են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2011 թվականին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	Միջին		Միջին		Միջին		հազ. դրամ
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	286,344	0.2%	-	-	9,129	-	295,473
- Եվրոյով	8,567	0.5%	-	-	3,583	-	12,150
- այլ արտարժույթով	6,955	0.3%	-	-	-	-	6,955
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ.							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,950,741	8.7%	-	-	-	-	3,950,741
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,373,997	7.0%	1,373,997
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	1,928,850	5.7%	-	-	3,873,658
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	112		-		5		117
Տոկոսային ծախս	(123,016)		(37,985)		(21,037)		(182,038)
Այլ գործառնական ծախս	-		(2,791)		-		(2,791)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(3,223)		(50)		-		(3,273)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

30 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման տեխնիկայի նպատակն է ստանալ այնպիսի իրական արժեք, որը կարտացոլի «անկախ կողմերի միջև գործարքում» շուկայի մասնակիցների կողմից որոշված ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտարկելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող արտարժութային սվոպերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է համայնորեն ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտարկելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար առկա են լինում պարտքային արժեթղթերի, ինչպես նաև պարզ արտաբորսային ածանցյալ ֆինանսական գործիքների՝ մասնավորապես արտարժութային սվոպերի շուկայում:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 8% և 11%-15% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- 4%-11% զեղչերը կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստական և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման արժեք՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումները կատարելիս օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշումները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալները ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. մարտի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակի կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,669,171	-	2,669,171
	-	2,669,171	-	2,669,171

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,035,163	-	2,035,163
	-	2,035,163	-	2,035,163